

مقایسه مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره^۱

پریسا کریمی^۲، جلال غریبی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره انجام شد. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دوره دوم مقطع ابتدایی شهرستان دیواندره بودند. که تعداد ۳۴۸ نفر به‌عنوان حجم نمونه تحقیق (تصادفی طبقه‌ای ساده) انتخاب گردید. ابزار سنجش شامل پرسشنامه‌های مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی بود. آزمون‌های مورد استفاده در این تحقیق تی‌تک‌نمونه‌ای، تی مستقل و تی دو گروه مستقل بود. یافته‌ها نشان داد که بین میزان مؤلفه‌های استعداد، بافت و کوشش از متغیر خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان تک‌پایه و چند پایه به نفع دانش‌آموزان چندپایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بین میزان مؤلفه‌های مهارت‌های اجتماعی مناسب، رفتارهای غیر اجتماعی، پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن و رابطه با همسالان از متغیر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان تک‌پایه و چند پایه به نفع دانش‌آموزان تک‌پایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

واژگان کلیدی: مهارت‌های اجتماعی، خودکارآمدی تحصیلی، مدارس تک‌پایه، مدارس چندپایه، دوره دوم ابتدایی.

^۱ تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۵/۷ - تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۶/۱۰

^۲ کارشناسی ارشد علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی سقز، مدرس آموزش ابتدایی آموزش و پرورش. نویسنده

مسئول parisakarimi6684@gmail.com

^۳ دکتری تخصصی فلسفه تعلیم و تربیت، مدرس گروه علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان، کردستان

Comparison of social skills and academic self-efficacy of students of multi-level and single-level classes of the second elementary school in Divandareh city

Parisa Karimi^{*1}, Jalal Gharibi²

The present study was conducted with the aim of comparing the social skills and academic self-efficacy of the students of multi-grade and single-grade classes of the second elementary school in Divandareh city. The statistical population included the students of the second year of elementary school in Divandareh city. 348 people were selected as the sample size of the research (simple stratified random). The measurement tools included questionnaires of social skills and academic self-efficacy. The tests used in this research were one-sample t, independent t and two independent groups t. The findings showed that there is a significant difference between the amount of talent, context and effort components of the academic self-efficacy variable of single-grade and multi-grade students in favor of multi-grade students. There is a significant difference between the amount of appropriate social skills, antisocial behaviors, aggression and impulsive behaviors, superiority, high self-confidence, and relationship with peers from the variable of social skills of single-grade and multi-grade students in favor of single-grade students.

Keywords: social skills, academic self-efficacy, single-grade schools, multi-grade schools, second grade of elementary school.

¹ . Master of Educational Sciences, Islamic Azad University of Saqez, Lecturer of Primary Education

*.Responsible author: parisakarimi6684@gmail.com

² . PhD in Philosophy of Education, Lecturer, Department of Educational Sciences, Farhangian University, Kurdistan

مقدمه

مدرسه به عنوان یک نهاد تعلیم و تربیت از همه نهادهای اجتماعی پیچیده تر است. بر خلاف اغلب سازمان‌های رسمی تولید مدرسه انسان است و این امر موجب آموزش مهارت‌هایی در دانش‌آموزان می‌گردد. از جمله آموزش مهارت‌هایی که مدرسه به عنوان یک نهاد آموزشی با آن روبه روست مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی دانش‌آموزان است (شاکری و همکاران، ۱۳۹۳). کلاس‌های درس، محیط‌های اجتماعی هستند که با هدف تسهیل یادگیری در فراگیران، سازمان داده می‌شود. بدون شک فراهم کردن جو کلاسی مناسب، لازمه فرایند یاددهی یادگیری است (سوریانی^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). مهارت‌های اجتماعی یک سری رفتارهایی است که برای تعامل مؤثر و رضایت‌بخش و ارتباط با دیگران لازم است و می‌تواند توانایی رفتار به‌گونه‌ای را که پاداش می‌گیرد و جلوگیری از رفتار به‌گونه‌ای که دیگران مجازات یا نادیده بگیرند نشان دهد. به عبارت دیگر، آن‌ها مجموعه‌ای از رفتارها هستند که توسط افراد در یک زمینه بین‌فردی برای بیان احساسات، نگرش‌ها، خواسته‌ها، عقاید یا حقوق به اندازه کافی برای یک وضعیت خاص نشان داده می‌شود، که به‌طور کلی مشکلات فوری در یک معین را حل می‌کند وضعیت را کاهش می‌دهد و احتمال مشکلات آینده را کاهش می‌دهد (واس و وارنکن^۲، ۲۰۱۷). مهارت‌های اجتماعی به‌عنوان رفتارهای خاصی شناخته می‌شود که به شخص بازیگر برای انجام وظایف اجتماعی روزمره خود کمک می‌کند (اوونز و جانستون رودریگز^۳، ۲۰۱۰). اجتماعی شدن مناسب کودکان و نوجوانان و آموزش مهارت‌های اجتماعی لازم به آنان همواره به عنوان یکی از اهداف عالی نظام رسمی تعلیم و تربیت بوده است. چرا که رشد و تحول اجتماعی در سایه اجتماعی شدن حاصل شده که موجب سازگاری و برقراری ارتباط سالم و مناسب کودکان و نوجوانان با اطرافیان می‌گردد و از این رهگذر آنان را قادر به شکوفایی توانایی بالقوه شان می‌سازد. بنابراین برنامه ریزی قبلی، هدف گذاری دقیق و تلاش مستمر برای آموزش و تقویت آن ضروری است. جریان اجتماعی شدن که در آن هنجارها، نگرش‌ها، انگیزه‌ها و رفتارهای فرد شکل می‌گیرد تا به نحو مطلوب در جامعه رفتار کند از

1. Suryani

2. Was & Warneken

3. Owens & Johnston-Rodriguez

کودکی شروع می شود و در تمام طول زندگی ادامه دارد (مولر و سی هاس^۱، ۲۰۱۹). مطالعات نشان داد که بین مهارت‌های اجتماعی و نتایج اجتماعی، از جمله وضعیت همسالان و دوستی روابط مثبت وجود دارد. مهارت‌های اجتماعی به‌عنوان بخشی از ساختار وسیع‌تر شایستگی اجتماعی در نظر گرفته می‌شود (لد^۲ و همکاران، ۲۰۱۴). مهارت‌های اجتماعی عمدتاً با یادگیری از طریق مشاهده، تقلید، آزمایش و اطلاعات به‌دست می‌آیند و در حالی که کسی با مجموعه خاصی از مهارت‌های اجتماعی متولد نمی‌شود، رفتارهای یاد گرفته شده را فرا می‌گیرد. مهارت‌های اجتماعی دو نوع است: اساسی و پیچیده. مهارت‌های اساسی را باید آموخت تا مهارت‌های پیچیده را بتوان توسعه داد. این روند از نوزادی آغاز می‌شود و اساساً در دوره نوجوانی برای اعطای ابزار ارتباطی و ارتباطی در بزرگسالی به شخص توسعه می‌یابد و آن‌ها نیاز به برقراری روابط اجتماعی مثبت را به‌عنوان منبع رضایت و رفاه شخصی پوشش می‌دهند (لنت^۳ و همکاران، ۲۰۱۷). همچنین از مفاهیم عمده ای که در سال‌های اخیر نظر صاحبان اندیشه در عرصه ی تعلیم و تربیت و پژوهشگران را متوجه خود کرده است، مفهوم خودکارآمدی^۴ و شیوه‌های ارتقای آن در بین فراگیران می‌باشد. علت عمده تأمل در آن، این است که این مقوله محور ابتدای مؤلفه‌هایی چون، تفکر، انگیزش، عملکرد و ... محسوب می‌شود (کلاسن و کلاسن^۵، ۲۰۱۸). خودکارآمدی فرایندی شناختی است که با انگیزش یادگیری در ارتباط است (رافیولا^۶ و همکاران، ۲۰۲۰). خودکارآمدی خاص است و با اهداف رفتاری مانند خودکارآمدی جسمی، خودکارآمدی بین‌فردی، خودکارآمدی حرفه‌ای و غیره همراه است. به همین ترتیب، خودکارآمدی تحصیلی «قضاوت در مورد توانایی یک فرد در سازماندهی و اجراء فرآیند اقدام برای دستیابی به یک موفقیت آموزشی مطلوب» تعریف می‌شود (یوان^۷، ۲۰۲۱). خودکارآمدی به‌عنوان یک عامل انگیزشی، منجر به افزایش عملکرد تحصیلی و کاهش استرس می‌شود. بنابراین شناسایی عوامل مؤثر بر خودکارآمدی می‌تواند تأثیر بسزایی

1. Moeller & Seehus

2. Ladd

3. Lent

4. self-efficacy

5. Klassen & Klassen

6. Rafiola

7. Yuan

در موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان و پیشرفت نظام آموزشی داشته باشد. تفکرات دانش‌آموزان در مورد توانایی کنارآمدن با الزاماتی که بر سازگاری شان تأثیر می‌گذارد یا همان باورهای خودکارآمدی از جمله چالش‌هایی است که آنان در هنگام ورود به محیط آموزش پیش رو دارند (زیچوسکی^۱، ۲۰۱۹). خودکارآمدی بر انتظارات نتیجه تأثیر می‌گذارد (ویلیامز^۲، ۲۰۱۰) و هم‌چنین سطح عملکرد و موفقیت (اسچانک و پاچارز^۳، ۲۰۰۵). در نتیجه، خودکارآمدی در زمینه‌های تحصیلی بسیار مورد توجه است. به‌عنوان خودکارآمدی دانش‌آموزی، حوزه ای یا موضوعی خاص دانش‌آموزان، بر اساس قضاوت دانش‌آموزان در مورد توانایی‌های آن‌ها برای انجام وظایف داده شده در موقعیت‌های خاص بلکه عملکرد تحصیلی آن‌ها نیز مشخص می‌شود. مجموعه وسیعی از تحقیقات شواهد تجربی را برای اهمیت آن برای یادگیری و موفقیت در زمینه مدرسه در بین گروه‌های سنی مختلف ارائه می‌دهد (هونیک و برادبنت^۴، ۲۰۱۶). به همین ترتیب، هر سه نوع خودکارآمدی با موفقیت مدرسه در حوزه‌ها و موضوعات مرتبط هستند (کلاسن و اوشر^۵، ۲۰۱۰). مجموعه‌ای از شواهد نشان دهنده روابط همبستگی و جهت‌گیری بین این سه نوع خودکارآمدی در دانش‌آموزان و عملکرد مدرسه آن‌ها در درس ریاضی، خواندن و علوم است (شوبر^۶ و همکاران، ۲۰۱۸). نظریه شناختی اجتماعی تأثیر دوسویه را در بین سه عامل ایجاد می‌کند: فرد (به‌عنوان مثال، شخصیت، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، ادراکات شناختی)، محیط (به‌عنوان مثال، شرایط اجتماعی یا موقعیتی) و رفتار. ابعاد و ساختارهای مختلفی به‌عنوان بخشی از نظریه یادگیری شناختی اجتماعی ایجاد شده است، مانند توانایی رفتاری، تقویت‌کننده‌ها، یادگیری مشاهده‌ای و انتظارات ((به نقل از هارجی^۷ و همکاران، ۱۳۹۴). با همه مشکلاتی که تدریس در کلاس‌های چند پایه دارد؛ توجه به شرایط جغرافیایی، اقلیمی و منطقه‌ای روستایی و محروم ایران و کاهش جمعیت دانش‌آموزی در دوره ابتدایی و امضاء عهدنامه داکار، به نظر می‌رسد افزایش کلاس‌های چندپایه غیر قابل اجتناب است و توجه خاص به بهبود کیفیت آن، امری ضروری است. گرچه

1. Zychowski

2. Williams

3. Schunk & Pajares

4. Honicke & Broadbent

5. Klassen & Usher

6. Schöber

7. Harji

تاکنون به این مهم توجه جدی نشده است؛ اما کنار گذاشتن و بی‌توجهی به آن خلاف واقعیت موجود را نشان می‌دهد (هاشمی نسب و همکاران، ۱۳۹۷).

با توجه به مطالب ارائه شده و ضرورت انجام مطالعه در زمینه خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی در کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه، این مطالعه در پی پاسخ به سؤال اصلی تحقیق می‌باشد که: چه تفاوتی بین مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان در کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره وجود دارد؟

پیشینه پژوهش

هاشمی نسب و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان مقایسه خودکارآمدی دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و عادی دوره ابتدایی آموزش و پرورش ناحیه یک شهر ساری در سال تحصیلی ۹۷-۹۶ نشان دادند که با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد بین خودکارآمدی دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و عادی دوره ابتدایی آموزش و پرورش ناحیه یک ساری در سال تحصیلی ۹۷-۹۶ تفاوت وجود دارد.

چینی‌پرداز (۱۳۹۶) در پژوهشی به مقایسه مهارت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کلاس‌های چند پایه و عادی (تک‌پایه) در مدارس ابتدایی شهرستان اندیمشک پرداخته است؛ یافته‌های پژوهش نشان داد که، بین میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تک‌پایه و چند پایه به نفع دانش‌آموزان تک‌پایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بین میزان مهارت اجتماعی دانش‌آموزان تک‌پایه و چند پایه به نفع دانش‌آموزان تک‌پایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بین میزان مهارت اجتماعی دانش‌آموزان پایه چهارم و نیز پایه پنجم مدارس تک‌پایه و چند پایه به نفع دانش‌آموزان تک‌پایه تفاوت معنی‌داری وجود نداشت. بین میزان مهارت اجتماعی دانش‌آموزان پایه ششم مدارس تک‌پایه و چند پایه به نفع دانش‌آموزان تک‌پایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

قریشی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی با مقایسه مهارت‌های زندگی دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و عادی دوره ابتدایی؛ نشان دادند که بین آموزش مهارت‌های زندگی و خودآگاهی، تفکر خلاق، مقابله با استرس، تصمیم‌گیری مهارت تفکر انتقادی، روابط بین‌فردی مهارت برقراری ارتباطات تفاوت وجود دارد. رابطه بین آموزش مهارت‌های زندگی با مهارت‌های زندگی دانش‌آموزان کلاس‌های چند پایه و عادی به ترتیب اولویت متفاوت است.

گوئل^۱ (۲۰۲۲) در پژوهشی به بررسی اثربخشی تدریس چندپایه و تک پایه در مقطع ابتدایی - مطالعه تطبیقی نتایج نشان می‌دهد که میزان پیشرفت تحصیلی در مدارس چند پایه نسبت به تک پایه به کندی پیش می‌رود و دانش‌آموزان از منظر یادگیری و یاددهی نیز ضعیف هستند. اما از جهاتی میزان یادگیری دانش‌آموزان در مدارس چند پایه بالاتر از مدارس تک پایه بود.

باکان^۲ (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان مطالعه تطبیقی فراگیران از کلاس‌های چند پایه و زبان آموزان از کلاس تک پایه نشان داد که نتایج نشان داد که خودکارآمدی فراگیران تک پایه و چند پایه در برخی از زمینه‌ها در زمینه درک و یادگیری خودتنظیمی تفاوت وجود دارد.

کویلی و اسمیت^۳ (۲۰۱۴) پژوهشی با عنوان آموزش چند پایه‌ای و ترکیب سنی کلاس: تأثیر بر نتایج تحصیلی و اجتماعی در بین دانش‌آموزان «انجام داده اند که؛ این تحقیق با استفاده از اولین موج یک مطالعه طولی در مقیاس بزرگ روی کودکان ۹ ساله، تجزیه و تحلیل‌های ابتکاری را ارائه می‌دهد. با در نظر گرفتن یک مجموعه غنی از عوامل کنترل، تفاوت کلی کمی در نتایج دانش‌آموزان بین کلاس‌های تک پایه و چند پایه پیدا شد. با این حال، دختران با توجه به ترکیب سنی کلاس، طیف وسیعی از تأثیرات منفی را تجربه کردند.

مدارس دارای کلاس‌های چند پایه ای در تاریخ آموزش و پرورش جایگاه منحصر به فردی دارند. مدرسه چند پایه ای تا زمان ورود انقلاب صنعتی و شهرنشینی الگوی غالب آموزش بود. مدارس تک‌کلاسه به تدریج در قرن نوزدهم به‌عنوان وسیله‌ای برای مدیریت دانش‌آموزان با سازماندهی آن‌ها در تقسیم‌بندی‌های سنی یا پایه‌ها ظهور کردند. با این حال، مدارس دارای کلاس‌های چند پایه هنوز یک فرم سازمانی مهم در بسیاری از مناطق حومه و روستایی در سراسر جهان هستند. چنین مدرسی غالباً تنها منبع آموزش در مناطق روستایی هستند. مدارس چند پایه هم‌چنین به شهرها و روستاهای کوچک گزینه دیگری برای مدارس تک‌کلاسه غیر اقتصادی ارائه می‌دهند و به حفظ هویت جوامع محلی کمک می‌کنند. در کشورهای در حال توسعه، مدارس چند پایه به‌عنوان ابزاری کارآمد برای دسترسی به آموزش ابتدایی تحت محدودیت شدید بودجه و نیروی انسانی تلقی می‌شود. در مناطق شهری،

1. Goel

2. Bacane

3. Quail & Smyth

کلاس‌های چند پایه در پاسخ به کاهش ثبت‌نام دانش‌آموزان و یا کاهش کارکنان ایجاد شده است.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش پژوهش توصیفی-تحلیلی و از نظر گردآوری داده‌ها رویکرد پیمایشی بود. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در دوره دوم مقطع ابتدایی محیط‌های آموزشی مقطع ابتدایی روستایی شهرستان دیواندره بود. حجم جامعه آماری دانش‌آموزان تک پایه ۲۰۰۰ نفر و دانش‌آموزان چند پایه حدود ۱۵۰۰ نفر بودند. تعداد ۱۹۴ نفر از دانش‌آموزان تک پایه و ۱۵۴ نفر از دانش‌آموزان چند پایه به عنوان نمونه در نظر گرفته شدند که در مجموع تعداد ۳۴۸ نفر به عنوان حجم نمونه تحقیق با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار سنجش شامل پرسشنامه‌های مهارت‌های اجتماعی ماتسون (۱۹۸۶) با ۵۶ گویه در پنج مؤلفه مهارت‌های اجتماعی مناسب، رفتارهای غیر اجتماعی، پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن و رابطه با همسالان با پایایی (۰/۹۳۹) و پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی جینکز و مورگان (۱۹۹۹) با ۳۰ گویه و سه مؤلفه استعداد، بافت و کوشش با پایایی (۰/۹۲۰) بود. داده‌های مورد نیاز تحقیق با استفاده از پرسشنامه‌های توزیع یافته در بین حجم نمونه، در نرم‌افزار اسپاس اس نسخه ۲۴ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. آزمون‌های مورد استفاده در این تحقیق تی تک‌نمونه‌ای، تی مستقل و تی دو گروه مستقل بود.

یافته‌های پژوهش

با بررسی متغیرهای جمعیت شناختی بر اساس اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه‌های پژوهش، از ۳۴۸ نفر نمونه آماری، ۴۲٪ پسر و ۵۸٪ دختر بودند. از نظر سنی، دانش‌آموزان ۱۰ ساله بیشترین فراوانی را داشتند که درصد فراوانی حدود ۴۱٪ بود. هم‌چنین ۳۷/۴ درصد توزیع فراوانی‌های پایه چهارم، ۳۱/۳ درصد توزیع فراوانی‌های پایه پنجم و ۳۱/۳ درصد توزیع فراوانی‌های پایه ششم بوده‌اند. در این پژوهش از آزمون کمولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی فرض نرمال بودن داده‌های پژوهش استفاده شده است.

جدول شماره ۱: آزمون کمولموگروف- اسمیرنوف متغیرهای تحقیق

مهارت‌های اجتماعی					خودکارآمدی				
رابطه با همسالان	برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن	پرخاشگری و رفتارهای تکانشی	رفتارهای غیراجتماعی	مهارت‌های اجتماعی مناسب	کوشش	بافت	استعداد		
۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	۳۴۸	نمونه آماری	
۲/۶۷	۲/۹۳	۲/۰۲	۲/۰۶	۳/۶۶	۱/۷۳	۱/۸۲	۱/۶۶	میانگین	پارامترهای عادی
۰/۸۹۳	۱/۲۴۷	۱/۱۳۷	۱/۱۳۸	۱/۱۱۰	۰/۶۱۵	۰/۵۶۶	۰/۶۲۷	انحراف معیار	
۰/۰۹۰	۰/۱۰۹	۰/۱۸۷	۰/۱۷۴	۰/۱۲۲	۰/۱۵۱	۰/۱۰۲	۰/۱۵۱	مطلق	شدیدترین تفاوت‌ها
۰/۰۹۰	۰/۱۰۹	۰/۱۸۷	۰/۱۷۰	۰/۱۱۵	۰/۱۵۱	۰/۱۰۲	۰/۱۵۱	مثبت	
-۰/۰۸۵	۰/۰۷۹	-۰/۱۸۴	-۰/۱۷۴	-۰/۱۲۲	-۰/۱۱۵	-۰/۰۷۴	-۰/۱۴۳	منفی	
۰/۰۹۰	۰/۱۰۹	۰/۱۸۷	۰/۱۷۴	۰/۱۲۲	۰/۱۵۱	۰/۱۰۲	۰/۱۵۱	آماره زد	
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	سطح معنی‌داری	

نتایج آزمون‌های توصیفی و استنباطی برای نرمال بودن داده‌های متغیرهای تحقیق در جدول شماره ۱ آمده است که این اطلاعات بیان‌کننده نرمال بودن توزیع داده‌ها هستند. با توجه به آن که آماره همگی متغیرها بین $\pm 1/96$ قرار دارد لذا متغیرهای مورد مطالعه نرمال هستند.

آزمون فرضیه پژوهش

در این بخش داده‌های فرضیه‌های پژوهش با استفاده از آزمون T دو گروه مستقل تحلیل و مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فرضیه پژوهش:

فرضیه اول: بین دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره در مؤلفه‌های مهارت‌های اجتماعی تفاوت وجود دارد جهت بررسی این فرضیه از آزمون تی دو گروه مستقل استفاده شد.

جدول شماره ۲: نتایج آزمون تی دو گروه مستقل فرضیه فرعی اول

متغیر	تی	درجه آزادی	میانگین	سطح معنی داری	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان از ۹۵٪	
						کم تر	بیش تر
مهارت‌های اجتماعی مناسب	تک پایه	۴۴/۹۳۰	۱۹۴	۳/۶۹۲۷	۰/۰۰۰	۳/۶۹۲۷۳	۳/۵۳۰۶
	چندپایه	۴۲/۲۵۶	۱۵۴	۳/۶۳۹۲	۰/۰۰۰	۳/۶۳۹۲۵	۳/۸۰۹۴
رفتارهای غیراجتماعی	تک پایه	۲۴/۹۸۱	۱۹۴	۲/۱۷۰۱	۰/۰۰۰	۲/۱۷۰۱۰	۱/۹۹۸۸
	چندپایه	۲۳/۳۷۲	۱۵۴	۱/۹۴۱۶	۰/۰۰۰	۱/۹۴۱۵۶	۲/۱۰۵۷
پرخاشگری و رفتارهای تکانشی	تک پایه	۲۴/۴۳۵	۱۹۴	۲/۱۰۹۵	۰/۰۰۰	۲/۱۰۹۵۴	۱/۹۳۹۳
	چندپایه	۲۲/۸۱۵	۱۵۴	۱/۹۱۹۴	۰/۰۰۰	۱/۹۱۹۳۷	۱/۷۵۳۲
برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن	تک پایه	۳۴/۱۳۰	۱۹۴	۳/۰۷۱۳	۰/۰۰۰	۳/۰۷۱۳۱	۲/۸۹۳۸
	چندپایه	۲۷/۶۹۷	۱۵۴	۲/۷۵۲۲	۰/۰۰۰	۲/۷۵۲۱۶	۲/۵۵۷۷
رابطه با همسالان	تک پایه	۴۲/۳۱۳	۱۹۴	۲/۷۵۶۶	۰/۰۰۰	۲/۷۵۶۵۹	۲/۶۲۸۱
	چندپایه	۳۶/۷۸۰	۱۵۴	۲/۵۷۶۵	۰/۰۰۰	۲/۵۷۶۴۸	۲/۷۱۴۹

با توجه به خروجی جدول شماره ۲ مشاهده گردید که سطح معنی داری مؤلفه مهارت‌های اجتماعی مناسب از متغیر مهارت‌های اجتماعی در مدارس تک پایه برابر با $t = 44/930$ و $Sig = 0/000$ ، $Md = 2/6927$ ، $Sig = 0/000$ و در مدارس چندپایه برابر با $t = 42/256$ و $Sig = 0/000$ ، سطح معنی داری مؤلفه رفتارهای غیراجتماعی از متغیر مهارت‌های اجتماعی در مدارس تک پایه برابر با $t = 24/981$ و $Sig = 0/000$ ، $Md = 2/1701$ و در مدارس چندپایه برابر با $t = 23/372$ و $Sig = 0/000$ ، $Md = 1/9416$ ، سطح معنی داری مؤلفه پرخاشگری و رفتارهای تکانشی از متغیر مهارت‌های اجتماعی در مدارس تک پایه برابر با $t = 24/435$ و $Sig = 0/000$ ، $Md = 2/1095$ و در مدارس چندپایه برابر با $t = 22/815$ و $Sig = 0/000$ ، سطح معنی داری مؤلفه برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن از متغیر مهارت‌های اجتماعی در مدارس تک پایه برابر با $t = 34/130$ و $Sig = 0/000$ ، $Md = 3/0713$ و در مدارس چندپایه برابر با $t = 27/697$ و $Sig = 0/000$ ، $Md = 2/7522$ ، سطح معنی داری مؤلفه رابطه با همسالان از متغیر مهارت‌های اجتماعی در مدارس تک پایه

برابر با ($t=42/313$ و $Sig=0/000$ ، $Md=2/7566$) و در مدارس چندپایه برابر با ($t=36/780$ و $Sig=0/000$ ، $Md=2/5765$) می‌باشد.

اختلاف میانگین مؤلفه مهارت‌های اجتماعی مناسب از متغیر مهارت‌های اجتماعی بین مدارس تک‌پایه با مدارس چند پایه برابر با $0/0535$ ، اختلاف میانگین مؤلفه رفتارهای غیراجتماعی از متغیر مهارت‌های اجتماعی بین مدارس تک‌پایه با مدارس چند پایه برابر با $0/2285$ ، اختلاف میانگین مؤلفه پُرخاشگری و رفتارهای تکانشی از متغیر مهارت‌های اجتماعی بین مدارس تک‌پایه با مدارس چند پایه برابر با $0/1902$ ، اختلاف میانگین مؤلفه برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن از متغیر مهارت‌های اجتماعی بین مدارس تک‌پایه با مدارس چند پایه برابر با $0/3191$ و اختلاف میانگین مؤلفه رابطه با همسالان از متغیر مهارت‌های اجتماعی بین مدارس تک‌پایه با مدارس چند پایه برابر با $0/1801$ می‌باشد. لذا با توجه به توضیحات فوق وضعیت موجود، به نظر می‌رسد که در بین دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره در مؤلفه‌های مهارت‌های اجتماعی تفاوت وجود دارد. فرضیه دوم: بین دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره در مؤلفه‌های خودکارآمدی تحصیلی تفاوت وجود دارد. جهت بررسی این فرضیه از آزمون تی دو گروه مستقل استفاده شد.

جدول شماره ۳: نتایج آزمون تی دو گروه مستقل فرضیه فرعی دوم

متغیر	تی	درجه آزادی	میانگین	سطح معنی‌داری	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان از ۹۵٪	
						کم‌تر	بیش‌تر
استعداد	۳۵/۱۱۳	۱۹۴	۱/۵۵۵۹	۰/۰۰۰	۱/۵۵۵۹۴	۱/۴۶۸۴	۱/۶۴۳۵
						چندپایه	۳۶/۴۷۸
بافت	۴۰/۶۱۵	۱۹۴	۱/۷۴۱۸	۰/۰۰۰	۱/۷۴۱۷۶	۱/۶۵۷۰	۱/۸۲۶۵
						چندپایه	۴۴/۷۷۹
کوشش	۳۶/۳۷۵	۱۹۴	۱/۶۶۵۶	۰/۰۰۰	۱/۶۶۵۵۸	۱/۵۷۵۱	۱/۷۵۶۰
						چندپایه	۳۸/۷۵۲

با توجه به خروجی جدول شماره ۳ مشاهده گردید که سطح معنی‌داری مؤلفه استعداد از متغیر خودکارآمدی تحصیلی در مدارس چندپایه برابر با ($t=36/478$ و $Sig=0/000$ ، $Md=1/5559$) و در مدارس تک‌پایه برابر با ($t=35/113$ و $Sig=0/000$ ، $Md=1/7577$)، سطح معنی‌داری مؤلفه بافت از متغیر خودکارآمدی تحصیلی در مدارس چندپایه برابر با

و $t = ۴۴/۷۷۹$ ، $Sig = ۰/۰۰۰$ ، $Md = ۱/۸۸۵۸$ و در مدارس تک پایه برابر با $t = ۴۰/۶۱۵$ و $t = ۴۴/۷۷۹$ ، $Sig = ۰/۰۰۰$ ، $Md = ۱/۷۴۱۸$ و سطح معنی داری مؤلفه کوشش از متغیر خودکارآمدی تحصیلی در مدارس چندپایه برابر با $t = ۳۸/۷۵۲$ و $Sig = ۰/۰۰۰$ ، $Md = ۱/۷۹۶۴$ و در مدارس تک پایه برابر با $t = ۳۶/۳۷۵$ ، $Sig = ۰/۰۰۰$ ، $Md = ۱/۶۶۵۶$ می باشد.

اختلاف میانگین مؤلفه استعداد از متغیر خودکارآمدی تحصیلی بین مدارس چندپایه با مدارس تک پایه برابر با $۰/۲۰۱۸$ ، اختلاف میانگین مؤلفه بافت از متغیر خودکارآمدی تحصیلی بین مدارس چندپایه با مدارس تک پایه برابر با $۰/۱۴۴۰$ و اختلاف میانگین مؤلفه استعداد از متغیر خودکارآمدی تحصیلی بین مدارس چندپایه با مدارس تک پایه برابر با $۰/۱۳۰۸$ می باشد. لذا با توجه به توضیحات فوق وضعیت موجود، به نظر می رسد که در بین دانش آموزان کلاس های چندپایه و تک پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره در مؤلفه های خودکارآمدی تحصیلی تفاوت وجود دارد.

فرضیه سوم: بین دانش آموزان کلاس های چندپایه و تک پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره در دو بُعد مهارت های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی تفاوت وجود دارد. جهت بررسی این فرضیه پژوهش از آزمون تی دو گروه مستقل استفاده شد.

جدول شماره ۴: نتایج آزمون تی تک نمونه ای فرضیه اصلی

متغیر	تی	درجه آزادی	میانگین	سطح معنی داری	اختلاف میانگین	
					کم تر	بیش تر
خودکارآمدی	۴۱/۵۵۹	۱۹۴	۱/۶۵۴۴	۰/۰۰۰	۱/۶۵۴۴۳	۱/۵۷۵۸
تحصیلی	۴۳/۶۸۲	۱۵۴	۱/۸۱۳۳	۰/۰۰۰	۱/۸۱۳۳۱	۱/۷۳۱۴
مهارت های	۴۵/۵۴۲	۱۹۴	۲/۵۶۵۸	۰/۰۰۰	۲/۵۶۵۷۶	۲/۴۵۴۵
اجتماعی	۴۸/۷۷۳	۱۵۴	۲/۷۶۰۱	۰/۰۰۰	۲/۷۶۰۰۵	۲/۶۴۸۴

با توجه به خروجی جدول شماره ۴ مشاهده گردید که سطح معنی داری متغیر مهارت های اجتماعی در مدارس چندپایه برابر با $t = ۳۶/۴۷۸$ و $Sig = ۰/۰۰۰$ ، $Md = ۱/۷۵۷۷$ و در مدارس تک پایه برابر با $t = ۳۵/۱۱۳$ و $Sig = ۰/۰۰۰$ ، $Md = ۱/۵۵۵۹$ و سطح معنی داری متغیر خودکارآمدی تحصیلی در مدارس چندپایه برابر با $t = ۴۴/۷۷۹$ و $Sig = ۰/۰۰۰$ ، $Md = ۱/۸۸۵۸$ و در مدارس تک پایه برابر با $t = ۴۰/۶۱۵$ و $Sig = ۰/۰۰۰$ ، $Md = ۱/۷۴۱۸$ می باشد.

اختلاف میانگین متغیر مهارت‌های اجتماعی بین مدارس چندپایه با مدارس تک‌پایه برابر با ۰/۱۹۴۳ و اختلاف میانگین متغیر خودکارآمدی تحصیلی برابر با ۰/۱۵۸۹ می‌باشد. لذا با توجه به توضیحات فوق وضعیت موجود، به نظر می‌رسد که بین دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره در دو بُعد مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی تفاوت وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر مقایسه مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه دوره دوم ابتدایی شهرستان دیواندره بود. یافته‌ها نشان داد که بین میزان خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان تک‌پایه و چندپایه به نفع دانش‌آموزان چندپایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بین میزان مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان تک‌پایه و چندپایه به نفع دانش‌آموزان چندپایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. همچنین یافته‌ها نشان داد که بین میزان مؤلفه‌های استعداد، بافت و کوشش از متغیر خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان تک‌پایه و چندپایه به نفع دانش‌آموزان چندپایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بین میزان مؤلفه‌های مهارت‌های اجتماعی مناسب، رفتارهای غیر اجتماعی، پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن و رابطه با همسالان از متغیر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان تک‌پایه و چندپایه به نفع دانش‌آموزان چندپایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های محمدی کرکانی و همکاران (۱۳۹۸)، افلاکی فرد و کوثری (۱۳۹۸)، گل‌محمدنژاد بهرامی (۱۳۹۷)، دریکوند و حمیدی (۱۳۹۶)، چینی‌پرداز (۱۳۹۶)، علی‌زاده و همکاران (۱۳۹۶) و کوایلی و اسمیت (۲۰۱۴) همسو می‌باشد. نتایج چینی‌پرداز (۱۳۹۶) نشان داد که بین میزان مهارت اجتماعی دانش‌آموزان تک‌پایه و چندپایه به نفع دانش‌آموزان تک‌پایه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. نتایج سلیمانی و همکاران (۱۳۸۹) نشان داد که بین سطح مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان عادی و چندپایه تفاوت معنی‌دار وجود دارد و این تفاوت به نفع دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه است. نتایج مددی امام‌زاده و همکاران (۱۳۸۳) نشان داد که، بین دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه از نظر میزان مهارت‌های اجتماعی و پیشرفت درسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد و دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه، مهارت‌های اجتماعی و پیشرفت درسی بالاتری را نسبت به دانش‌آموزان کلاس‌های

تک‌پایه نشان دادند. هر چه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مدارس چندپایه بالاتر باشد، انتظار می‌رود که شخص در احراز شرایطی که به خودکارآمدی تحصیلی منجر گردد، بیش‌تر موفق باشد. هر چه خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان مدارس چندپایه بالاتر باشد، انتظار می‌رود که شخص در احراز شرایطی که به مهارت‌های اجتماعی منجر گردد، بیش‌تر موفق باشد. هر چه میزان مؤلفه‌های استعداد، بافت و کوشش از خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان مدارس چندپایه بالاتر باشد، انتظار می‌رود که شخص در احراز شرایطی که به مهارت‌های اجتماعی منجر گردد، بیش‌تر موفق باشد. هر چه میزان مؤلفه‌های مهارت‌های اجتماعی مناسب، رفتارهای غیر اجتماعی، پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن و رابطه با همسالان مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مدارس چندپایه بالاتر باشد، انتظار می‌رود که شخص در احراز شرایطی که به خودکارآمدی تحصیلی منجر گردد، بیش‌تر موفق باشد.

ماسن و همکاران چهار عامل اصلی و اساسی در اجتماعی شدن را خانواده، مدرسه، همسالان و تلویزیون می‌دانند مدرسه زمینه ای برای رشد افراد است و معلمان می‌توانند علاوه بر مهارت‌های تحصیلی، سطح توقع خود را بالا برده و در زمینه‌های اجتماعی و رشد آن تلاش کنند (ماسن و همکاران، ۲۰۱۶). در سنین ۶ تا ۱۲ سالگی کودکان به پذیرفته شدن در گروه و تأیید از جانب اعضای گروه توجه زیادی دارد تا خود را از نظر ظاهر، گفتار و رفتار با گروه همسالان خود تطبیق دهند. در این دوره برای آنان یک یا دو دوست کافی نیست و بازی‌های آنان زمانی به اوج لذت خود می‌رسد که کودکان بسیاری در آن شرکت داشته باشند (سیف و همکاران، ۱۳۹۰). و بدین ترتیب مقایسه ویژگی‌های خود با ویژگی‌های همسالانش را آغاز می‌کنند و سرانجام در امور علت قوت‌ها و ضعف‌هایشان گمانه زنی می‌کنند و این شیوه جدید فکر کردن درباره خود تأثیر مهمی بر مهارت‌های اجتماعی در حال رشد آنان دارد و بدین ترتیب وقتی به نحو کارآمدتری فکر می‌کنند و زمان بیشتری را با همسالان می‌گذرانند، دیدگاه آنان در مورد خودشان، دیگران و روابط اجتماعی پیچیده تر می‌شود (برک، ۲۰۱۰). در نتیجه هنگامی که کودکان به مدرسه وارد می‌شوند دنیای کوچک اجتماعی (خانه) را به دنیای وسیع اجتماعی (مدرسه) تبدیل می‌کند و باید در این جهان وسیع برای خود جایی باز کند. باید یاد بگیرد از او چه انتظاراتی دارند و برای پذیرش مسئولیت آماده گردد (شعاری نژاد، ۱۳۹۳). با توجه به اینکه کلاس‌های چند پایه از تعداد دانش‌آموزان بیشتری برخوردار بودند و

در این سنین نیز دانش‌آموزان دوست دارند اوج لذت خود را در فراوانی دانش‌آموزان همسال جست و جو کنند و از طرف آنان مورد تأیید قرار بگیرند این موضوع می‌تواند در وضعیت مهارت‌های اجتماعی آنان تأثیرگذار باشد. با توجه به این که در تحقیقات پیشین منظور کلاس‌های چند پایه بیشتر کلاس‌های دو پایه و اما در تحقیق حاضر بیشتر کلاس‌های چند پایه از سه یا چهار پایه بوده است که این باعث می‌شود معلمان چندپایه علاوه بر تدریس فرصت ارائه مسائلی که به آموزش مهارت‌های اجتماعی کمک می‌کنند نیز از جهاتی داشته باشند.

دانش‌آموزان در کلاس چند پایه از لحاظ خودکارآمدی در وضعیت بهتری به سر می‌برند. بسیاری از نظریه‌هایی که در مورد خودکارآمدی وجود دارد، ادراک دانش‌آموزان از باور کفایت و کارآمدی خویش را از عوامل مؤثر بر رفتار او می‌دانند. بنابراین زمانی که دانش‌آموزان خود را در کارهای تحصیلی با کفایت و خودمختار می‌شناسند خود را بهتر می‌یابند و خود را با اهداف و تکالیف درسی درگیر می‌کنند. انگیزش بالا در یادگیرندگان موجب می‌شود تا آن‌ها تکالیف خود را با اشتیاق و به دقت و درستی انجام دهند و این گروه تلاش بیشتری نسبت به سایرین انجام می‌دهند و در نتیجه امکان موفقیتشان بیشتر می‌شود و هر چه موفقیت دانش‌آموزان بیشتر گردد ادراک آنها از توانایی‌های خودشان نیز بهبود می‌یابد و سبب ارتقا خودکارآمدی در آن‌ها می‌گردد. اگر فراگیران باور داشته باشند که با تلاش قابل قبول می‌توانند یاد بگیرند، این دانش‌آموزان تلاش بیشتری کرده، در مواجهه با مشکلات پافشاری می‌کنند، توجه خود را بر مشکلات متمرکز کرده و احساس آرامش و خوش بینی بیشتری می‌کنند و از راهبردهای مؤثرتری بهره می‌گیرند.

آگاهی از وجود رابطه بین مهارت‌های اجتماعی با خودکارآمدی تحصیلی می‌تواند راهنمایی خوبی برای معلمان و دست‌اندرکاران آموزشی برای به‌کارگیری روش‌ها و سبک‌های متنوع و منطبق با هدف‌های آموزشی باشد تا بتوان با استفاده از این روش‌ها سبب کارآمدی هر چه بیش‌تر فرآیندها و فعالیت‌های آموزشی و یادگیری شد. به دلیل رابطه بین مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی، یافته‌های حاصل از این پژوهش و نظایر آن می‌تواند در امر مشاوره‌های تحصیلی و شغلی مفید باشد. محدود نمودن جامعه آماری به یک شهر و یک دوره در یک مقطع تحصیلی، محدود بودن ابزار گردآوری اطلاعات به پرسشنامه از محدودیت‌های این پژوهش بود.

منابع و ماخذ

- افلاکی فرد، حسین. و کوثری، مجید. (۱۳۹۸). مقایسه سازگاری اجتماعی و ادراک از محیط در بین دانش آموزان ابتدایی کلاس‌های چندپایه و عادی در شهرستان فیروزآباد. پویش در آموزش علوم تربیتی و مشاوره، ۱۱: ۱۰۵-۱۲۴.
- دریکوند، محمد. و حمیدی، فریده. (۱۳۹۶). مقایسه خودکارآمدی و خوش‌بینی تحصیلی در معلمان تک‌پایه و چند پایه مقطع ابتدایی. همایش ملی رویکردهای نوین آموزشی و پژوهشی در تعلیم و تربیت، بندرعباس.
- چینی‌پرداز، فرخنده (۱۳۹۶). مقایسه مهارت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کلاس‌های چند پایه و عادی (تک‌پایه) در مدارس ابتدایی شهرستان اندیمشک. کنفرانس ملی پژوهش‌های نوین ایران و جهان در روان‌شناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی، شیراز.
- سلیمانی، نادر؛ حدادیان، احمد. و شهرابی، کاظم. (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه پیشرفت تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و عادی در مدارس ابتدایی. رهبری و مدیریت آموزشی، ۱۴: ۱۲۹-۱۴۴.
- شاکری زنگیر، ابراهیم؛ زاهد بالان، عادل؛ معینی کیا، مهدی (۱۳۹۳). رابطه بین زاهدی‌های مدیریت تعارض و مهارت‌های ارتباطی مدیران با سلامت سازمانی در مدارس متوسطه، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، سال هشتم، شماره ۳، صص: ۷۷-۹۹.
- علیزاده، فاطمه؛ ارجمند، حسین. و شفیعی سورک، سینا. (۱۳۹۶). بررسی رابطه الگوهای فرزندپروری با خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه شهرستان ساری. کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی، مشاوره، تعلیم و تربیت، مشهد.
- غفاری، محمدحسن. (۱۳۸۱). بررسی تأثیر مدیریت آموزشی کلاس‌های چندپایه بر یادگیری و انضباط دانش‌آموزان. اراک: طرح پژوهشی شورای تحقیقات سازمان آموزش و پرورش استان مرکزی.
- فاتحی زاده، مریم و فتحی، فاطمه (۱۳۹۰). بررسی عملکرد مدرسه در ایجاد و پرورش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه، آموزش و پرورش استان اصفهان. طرح تحقیقاتی آموزش و پرورش استان اصفهان.

- گل محمدنژاد بهرامی، غلامرضا. (۱۳۹۷). مقایسه اثر بخشی یادگیری مشارکتی و سنتی بر مهارت‌های ارتباطی و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه. آموزش و ارزشیابی، ۱۱(۴۱): ۳۵-۵۴.
- مددی امام زاده، زهرا، کدیور، پروین، و نوایی نژاد، شکوه. (۱۳۸۳). بررسی و مقایسه مهارت‌های اجتماعی، عزت‌نفس و پیشرفت درسی بین دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و تک‌پایه (مدارس ابتدایی). پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت، (۲-۱) (پیاپی ۲۰-۱۹): ۲۷-۴۴.
- محمدی کرکانی، آذر؛ درتاج، فریبرز. و کیامنش، علیرضا. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی-عاطفی بر روی مؤلفه‌های عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر. آموزش و ارزشیابی، ۱۲(۴۵): ۱۳۳-۱۵۰.
- هاشمی نسب، سید هاتف؛ امامی، زهرا؛ محمدی، زهرا؛ برهانی، فاطمه (۱۳۹۷). مقایسه خودکارآمدی دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه و عادی دوره ابتدایی آموزش و روش ناحیه یک شهر ساری در سال تحصیلی ۹۷-۹۶. مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی، شماره ۳۴.
- هارجی، اون؛ ساندرز، کریستین و دیکسون، دیوید. (۱۳۹۴). مهارت‌های اجتماعی در ارتباطات میان فردی. ترجمه خشایار بیگی و مهرداد فیروز بخت. تهران: انتشارات رشد.
- Bacane, K. (2019). Comparative Study of Learners from Multi-grade Class and Learners from Mono-Grade Class. A Thesis Presented to The Faculty of the Graduate School Foundation University.
- Bandura, A. (1993). Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational psychologist*, 28(6), 117-148.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Gresham, F. M., Elliott, S. N., Cook, C. R., Vance, M. J., & Kettler, R. (2010). Cross-informant agreement for ratings for social skill and problem behavior ratings: an investigation of the social skills improvement system-rating scales. *Psychological Assessment*, 22, 157-166.
- Goel, R. (2022). Effectiveness Of Multi-Grade Teaching And Monograde Teaching At Elementary Stage -A Comparative Study. *Journal of Positive School Psychology*. Vol. 6 No. 6.
- Honicke, T., & Broadbent, J. (2016). The influence of academic self-efficacy on academic performance: A systematic review. *Educational Research Review*, 17, 63-84.

- Klassen, R. M., & Usher, E. L. (2010). Self-efficacy in educational settings: Recent research and emerging directions. *Advances in Motivation and Achievement*, 16, 1–33.
- Klassen. R & Klassen. J. (2018). Self-efficacy beliefs of medical students: a critical review. *Perspectives on Medical Education* volume 7, pages76–82.
- Ladd, G. W., Kochenderfer-Ladd, B., Visconti, K. J., Ettekal, I., Sechler, C. M., & Cortes, K. I. (2014). Grade-school children's social collaborative skills: links with partner preference and achievement. *American Educational Research Journal*, 51, 152–183.
- Lent, R. W., Taveira, D. M. C., Figuera, P., Dorio, I., Faria, S., & Gonçalves, A. M. (2017). Test of the social cognitive model of well-being in Spanish college students. *Journal of Career Assessment*, 25(1), 135–143.
- Moeller. R, Seehuus. M. (2019). Loneliness as a mediator for college students' social skills and experiences of depression and anxiety. *Journal of Adolescence* Volume 73, Pages 1-13.
- Owens, L. A., & Johnston-Rodriguez, S. (2010). Social competence. In P. Peterson, E. Baker, & B. McGaw (Eds.), *International encyclopedia of education* (Vol. 6, pp. 865–869). Oxford: Elsevier.
- Quail, A., & Smyth, E. (2014). Multigrade teaching and age composition of the class: The influence on academic and social outcomes among students. *Teaching and Teacher Education*, 43, 80–90.
- Rafiola. R, etyosari. P, Radjah. Ramli. M. (2020). The Effect of Learning Motivation, Self-fficac,, and Blended Learning on Stddents' Ahhievement in The Industrial Revolution. *International Journal of Emerging Technology in Learning*. Volume 15,ISSN 1863-0383.
- Suryani. S, Sutimin. N, Abidin. L, Akmal. N. (2021). The Effect of Digital Learning Material on Students' Social Skills in Social Studies Learning. *International Journal of Instruction*, v14 n3 p417-432.
- Schunk, D. H., & Pajares, F. (2005). Competence perceptions and academic functioning. In A. J. Elliot & C. S. Dweck (Eds.), *Handbook of competence and motivation* (pp. 85–104). New York, NY: Guilford Publications.
- Schöber, C., Schütte, K., Köller, O., McElvany, N., & Gebauer, M. M. (2018). Reciprocal effects between self-efficacy and achievement in mathematics and reading. *Learning and Individual Differences*, 63, 1–11.
- Was, A. M., & Warneken, F. (2017). Proactive help-seeking: preschoolers know when they need help, but not always ask for it. *Cognitive Development*, 43, 91–105.
- Williams, D. M. (2010). Outcome expectancy and self-efficacy: Theoretical implications of an unresolved contradiction. *Personality and Social Psychology Review*, 14(4), 417–425.

- Yuan Y. (2020) Vocational Students' Academic Self-efficacy Improvement Based on Generative PAD Teaching Mode. In: MacIntyre J., Zhao J., Ma X. (eds) The 2020 International Conference on Machine Learning and Big Data Analytics for IoT Security and Privacy. SPIOT 2020. Advances in Intelligent Systems and Computing, vol 1283. Springer, Cham.
- Zychowski, L.A. (2019). Academic and social predictors of college adjustment among first – year students: Do high school friendships make a difference ? Unpublished ph.D . Thesis, Indiana University of Pennsylvania.

